



GENERALUL ȘTEFAN GUȘĂ – UNA DINTRE CELE MAI DE SEAMĂ PERSONALITĂȚI MILITARE ROMÂNE ALE SECOLULUI XX

General de brigadă (rezervă) Ilie Dragomir

Fără nici o îndoială, generalul Ștefan Gușă este una din cele mai de seamă personalități militare române ale secolului XX în ceea ce privește conștiința ofițerului român în genere.

Am avut deosebita cinste să-l cunosc personal, dar și fericirea de a-i fi prieten, cu toate deosebirile de caracter care stăteau între noi. Un timp mi s-a părut a fi un om aparte datorită comportamentului său pragmatic, dar apoi mi-am dat seama că modelul lui de inteligență lucidă era superior modelului meu sentimental și libertin.

L-am cunoscut la examenul de admitere în Școala Militară de Tancuri și Auto, în toamna anului 1957. Terminase liceul și cu posibilități mai nevoiașe, ca și mine, dorea să devină ofițer de tancuri al Armatei Române.

Era foarte tânăr, subțirel la vremea aceea, foarte ambițios. L-am întâlnit într-o seară, între examene, la baza sportivă a școlii; privea cu admirație exercițiile de gimnastică executate de câțiva elevi din anii superiori.

M-a impresionat în seara aceea chipul lui îngândurat, vocea limpede, ușor nazală, dar mai cu seamă încercările lui disperate (în zilele următoare) de a executa și el partiturile la bară fixă pe care le executaseră cei mari.

Bineînțeles fără succes, dar cu încrâncenare, spunea: „*Mai vedem noi!*”. După un an era cel mai bun la pregătirea fizică.

Atunci mi-am dat seama de ce voință era în stare.

Mai târziu aveam să înțeleg că ambiția, tenacitatea, rigoarea, călirea voinței, capacitatea de esențializare și mai cu seamă ordinea și disciplina după care se conducea, aveau să-l aducă în poziția de lider necontestat al promoției noastre.

Pe întreaga perioadă de școlarizare s-a detașat profund de ceilalți, îi plăcea să citească în permanență, pentru a-și îmbogăți cunoștințele, era preocupat de lucrul bine făcut, conștient fiind că este nevoie ca ofițerul să aibă o pregătire multidimensională (nu doar de specialitate).

Așa cum întrevedeam toți, la 20 august 1960, șef al promoției de specialitate a fost declarat locotenentul Ștefan Gușă, el luând drumul Craiovei, eu rămânând la Pitești.

Peste numai un an aveam să ne reîntâlnim. Este selecționat și mutat în școală de către comandantul de atunci, colonelul Vasile Milea.

Timp de cinci ani suntem comandanți de subunități de elevi, unde vom constata din nou capacitatea deosebită a acestui tânăr ofițer, caracterizată prin rezultate excepționale.

Este o perioadă prolifică pentru el: cel mai bun comandant de subunitate elevi; prima subunitate de frunte, titlu obținut de plutonul militar, premieră în decernări; avansarea la gradul următor înainte de termen; studiu îndelungat încununat de admiterea în Academia Tehnică Militară.

Destinul a vrut să ne căsătorim amândoi în acea perioadă, la o distanță de două săptămâni: 29 decembrie 1964 și, respectiv, 10 ianuarie 1965.

Până la plecarea la Academia Tehnică Militară, în septembrie 1966 am locuit împreună într-un apartament din blocul 29, pe Calea București. Am amintiri frumoase, de neuitat. Una din ele este de pomină și a circulat cu succes în cercul nostru de tineri la vremea aceea. Într-o seară a pătruns în apartamentul nostru un miros de pește prăjit. Am hotărât să mergem amândoi în oraș să cumpărăm pește. După ce am găsit la o alimentară niște cod congelat, am luat câteva bucăți și în drum spre casă ne-am încălzit rapid și am uitat că acasă eram așteptați. Târziu, datorită faptului că terminaserăm „restul” de la pește, am plecat spre casă. Înainte de a ajunge la blocul nostru, la un bloc învecinat am întâlnit un grup de trei tinere; noi, cu chef de vorbă, le-am interpellat, lucru care nu a convenit acestora. Am rupt-o la fugă amândoi și pentru prima dată l-am întrecut pe Ștefan. Am ajuns primul la ușa apartamentului, care era cufundat în întuneric datorită orei înaintate. Cât despre pește și ce s-a întâmplat dimineață, nu mai spun nimic...

Era o fire răbdătoare, chiar dacă nu o arăta. Avea o răbdare, o imensă răbdare, mai ales cu subordonații (cu elevii și mai târziu cu ofițerii).

Prezența lui dădea un sentiment de siguranță celor din jur. Erai bucuros că există, aveai certitudinea că existând el, vei putea face și tu la fel, vei ajunge la capăt.

Îmi amintesc de perioada examenelor anuale ale elevilor. Și ce examene! Algebră, geometrie, matematici speciale, toleranțe, mecanică, tehnologie.

Acestea și altele erau discipline la care Ștefan se pregătea alături de elevii lui, le insufla încrederea și ideea că toți sunt de nota 9 și 10. Puțini erau cei care luau 8 și care plângeau la sfârșitul examenului, dar erau încurajați și împinși de comandantul lor la o nouă pregătire și toți se prezentau în toamnă la verificare pentru mărirea notei (pentru 9 sau 10).

Această atitudine l-a ajutat pe el, dar și pe elevii lui, care în corpore au intrat în Academia Tehnică Militară, devenind ulterior ingineri.

Puțini știu că generalul Gușă era un mare iubitor de poezie. A și scris poezie. Țin minte că o făcea mai mult noaptea, ascuns de noi ceilalți, dar și pe timpul zilei, la anumite categorii de pregătire (pregătirea politico-ideologică). Pe vremea aceea era moda echipelor artistice. La subunitatea lui, el era acela care realiza întreg programul. El alegea melodiile, tot el era și cel care culegea sau compunea textele.

Despre cum scria și ce valoare aveau versurile scrise de el, nu mă pot pronunța, deoarece nu aveam o pregătire adecvată, dar îmi amintesc că versurile lui erau pline de iubire, gingășie și dragoste pentru persoana iubită. Știu sigur că ele luau un singur drum. Cel către Lala, viitoarea lui soție.

Fane avea vocația prieteniei. Niciodată spiritul lui incisiv nu a jignit pe cineva. Am avut întotdeauna în el un prieten adevărat, sincer, dar și îngăduitor și plin de umor.

Oricum, Ștefan Gușă a fost mândria promoției noastre și toți tanchiștii care l-au cunoscut, l-au înconjurat cu dragoste și admirație.

Abia acum, după ani mulți de la moartea lui, realizez cât de mult țineam la acest om. Îmi amintesc de ziua înmormântării. Făcând de gardă la catafalcul lui, împreună cu generalul Spiroiu, și privindu-l cum zăcea în nemișcare, acoperit de flori, m-a podidit brusc plânsul, dar și un dor de nedescris.

Foarte mulți l-au admirat, dar câți l-au strâns în brațe în ultima perioadă, cu acea căldură omenească de care avea el nevoie după zbulciul prin care trecuse. Eu o făcusem ultima dată când era în Spitalul Militar, l-am vizitat și fără să știu cât de mult îl dor toate oasele, l-am strâns mai tare. Am pus în gestul acela multă dragoste, dar acum mă gândesc că ar fi trebuit să pun mult mai multă.

Pe timpul cât a fost șeful Statului Major General m-au frapat, în mod deosebit calitățile de militar și îndeosebi sobrietatea, seriozitatea, disciplina în gândire și acțiune,

corectitudinea, spiritul de corp și fermitatea. Spun că m-au frapat, deoarece nu mai avusesem legătură directă mai mulți ani. Acum, în poziția aceasta, legătura se refăcea. Uneori lăsa impresia unei severități excesive, dar toate măsurile adoptate și dispozițiunile emise, au vizat întărirea Armatei, generând întărirea încrederii militarilor în instituția Armatei.

L-am văzut de câteva ori în acea perioadă și îmi amintesc de unele discuții avute la el în birou, cu radioul dat mai tare și cu ventilatorul în funcțiune. Într-una din vizite l-am găsit într-o ipostază care nu-i era proprie. Venise de la o ședință a Consiliului Militar și era nemulțumit, scârbit peste măsură de faptul că nu se dorea schimbarea sistemului de selecționare și admitere în instituțiile militare, că nu se renunța la procentul ridicat pe care îl avea categoria muncitori, precum și la media mică de intrare a acestora, comparativ cu ceilalți candidați. Nu putea să conceapă ca unii (muncitorii) să intre cu cinci, ocupând de-a gata locurile, iar ceilalți, câte șase-șapte pe un loc, erau admiși de la media 8-8,50 în sus. Își manifesta nemulțumirea, dar și neputința că pe noi, institutetele militare de învățământ, nu putea să ne scoată din programul campaniilor agricole, în special cele din Balta Brăilei și de la Mina Aninoasa. Le discuta cu mine pentru că lucram în învățământ și într-un fel își justifica neputința, deși își dorea din tot sufletul dezvoltarea bazei materiale în școli, amplificarea învățământului tactic și tehnic, precum și introducerea elementelor de noutate. (Dacă nu în școli, undeva în altă parte!).